

У К Р А Ї Н А

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, Київська обл., 09107, тел. 0(4563) 5-12-40,
тел./факс 5-04-24 E-mail: Kyiv_academy@ukr.net, Web: <https://www.kristti.com.ua/>
Код ЄДРПОУ 02139618

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради
КНЗ КОР «КОПОПК»
від 23.04.2024 № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КНЗ КОР «КОПОПК»
від 24.04.2024 № 70

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогів-організаторів

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904, та у відповідності до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898, та в контексті вимог законодавства, зокрема постанов Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність педагога-організатора, та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний педагог-організатор закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток педагогів-організаторів закладів освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації виховного процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть відрізнятися, залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Освітня програма складається з 4 модулів. Кожен модуль передбачає теоретичну та практичну складові. Теоретична складова програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відеоконференцій тощо. Практична складова - у формі навчальних тренінгів, практикумів, майстер-класів, семінарів тощо. Після завершення навчання передбачаються контрольні заходи (тестування, проєктна робота, творча робота, авторське завдання тощо).

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти та типового виховного плану;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи педагогів-організаторів в організації виховного процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання тощо);
- конструювати та реалізувати сучасні освітні програми здобувачів освіти із використанням нових методик згідно з Концепцією “Нова українська школа”;
- формувати в закладі та поза його стінами освітнє середовище, яке сприяє творчій самореалізації учасників освітнього процесу;
- проєктувати власну програму професійно-особистісного зростання – підтримувати й покращувати стандарти професійної діяльності впродовж усього періоду професійної діяльності;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Матеріально-технічне забезпечення: комп’ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджет (планшет, смартфон), інструменти для об’єднання в групи, постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Микитюк Людмила Володимирівна, методист вищої категорії центру національно-патріотичного виховання Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації педагогів-організаторів
3.	Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Педагоги-організатори
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність педагога-організатора

6.	Зміст освітньої програми	№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
				Кількість годин			
				лекційні	семінарські	практичні	усього
		1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	4		2	6
		1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2			2
		1.2.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традиції та інновацій	2			2
		1.3.	Національна ідентичність в історичному вимірі			2	2
		2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище НУШ: територія безпеки та розвитку	2		18	20
		2.1. Інваріантна складова модуля		2		12	14
		2.1.1.	Побудова індивідуальної програми професійного розвитку вчителя	2			2
		2.1.2.	Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу			2	2
		2.1.3.	Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності			2	2
		2.1.4.	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2	2
		2.1.5.	Психологічна підтримка учасників освітнього процесу			6	6
		2.2. Варіативна складова модуля				6	6
		2.2.1.	Інклюзивна освіта: теорія і практика			6	6
		2.2.2.	Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат			6	6
		2.2.3.	Формування команди для розвитку культури демократії в школі			6	6
		2.2.4.	Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру			6	6
		3.	Модуль 3. Фаховий. Організація роботи педагога-організатора	6		32	38
		3.1. Інваріантна складова модуля		6		14	20

		3.1.1	Нормативно-правове забезпечення та сучасні підходи до організації виховного процесу в закладі освіти	2			2
		3.1.2.	Ігрові форми навчання для розбудови командної роботи в школі	2			2
		3.1.3.	Функціонування дієвого учнівського самоврядування	2		2	4
		3.1.4.	Організація процесів взаємодії та ухвалення рішень в учнівському самоврядуванні			2	2
		3.1.5.	Розвиток громадянських компетентностей учнів для активної участі в учнівському самоврядуванні			2	2
		3.1.6.	Аналіз діяльності учнівського самоврядування за моделлю Роджера Харта «Сходи участі молоді»			4	4
		3.1.7.	Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства			2	2
		3.1.8.	Упровадження тренінгової програми з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці» в освітню діяльність			2	2
		3.2. Варіативна складова модуля					18 18
		3.2.1.	Гендерна освіта в концепції Нової української школи			6	6
		3.2.2.	Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства			6	6
		3.2.3.	Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Джура» у виховній системі закладу освіти.			6	6
		3.2.4.	Формування здорових харчових звичок в учасників освітнього процесу			6	6
		4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	8
		4.1.	Установче заняття. Вхідне діагностування			2	2
		4.2.	Конференція з обміну досвідом			2	2
		4.3.	Захист випускних робіт			2	2
		4.4.	Вихідне діагностування			2	2
			Разом:	12		60	72

7.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	72 год / 2,4 ЄКТС
8.	Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована
9.	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації
10.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); V3 Проєктувальна компетентність (V3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
11.	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
12.	Особа (особи), які виконують освітню програму	Рогова В.Б. Пашенко Д.І. Перерва В.С. Бачинська Є.М. Довгань А.І. Часнікова О.В. Вихристенко Ж.В. Качуровський В.С. Загурська С.М. Аносова А. В. Дишлева І.М. Шевченко А.М. Слободяник Г.І.

		Микитюк Л.В. Боярчук О.І. Гаврилюк В.Ю. Славінська М.О. Шелест О.В.
13.	Строки виконання програми	Календарний рік
14.	Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
15.	Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується залежно від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
17.	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
18.	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/ програма:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів ХХІ століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формування людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.2. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за

збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.3. Національна ідентичність в історичному вимірі: між конфронтацією та співробітництвом

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формуванні національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Очікувані результати за соціально-гуманітарним модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності людського капіталу та його впливу на соціально-економічний розвиток;
- ролі освіти у формуванні кваліфікаційного потенціалу суспільства та індивідуального розвитку кожної особистості;
- впливу освіти на здоров'я, економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні процеси;
- суті наступних методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності;
- способів забезпечення якості іншомовної освіти та рівного доступу до неї;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів іноземної мови;
- сутності української національної ідеї;
- ролі духовно-морального фактору та духовної свідомості у справі становлення національної ідентичності, мотивації багатьох поколінь українців до захисту своєї Батьківщини.

Уміння:

- аналізувати взаємозв'язок між рівнем освіти нації та її економічними показниками;
- синтезувати інформацію щодо ефективних підходів до розвитку освіти для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- створювати стратегії та програми розвитку освіти з урахуванням потреб сучасного ринку праці та соціокультурних вимог;
- використовувати нові досягнення у психології чи фізіології для поліпшення результативності своєї роботи;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання;
- використовувати нетрадиційні форми уроків для підвищення мотивації учнів/учениць до вивчення іноземної мови;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки про історичні аспекти національної ідентичності, ефективно обмінюватися інформацією з іншими.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципу доступності освіти для всіх верств суспільства, незалежно від соціального статусу чи матеріального стану;

- готовність до впровадження нових методів та технологій в освітній процес для підвищення ефективності освіти;
- усвідомлення важливості знань як основного ресурсу для розвитку суспільства та самореалізації особистості;
- усвідомлення власної ролі у формуванні та розвитку людського капіталу як ключового чинника сталого розвитку суспільства;
- усвідомлення об'єктивної необхідності впровадження інновацій в освітньому процесі при виникненні нових наукових знань у психології, фізіології, антропології;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- постійне удосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до вивчення іноземних мов;
- усвідомлення ролі вчителя як фасилітатора освітнього процесу;
- усвідомлення своєї національної ідентичності, відкритість до самокритики, звільнення від націоналістичних уявлень.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище НУШ: територія безпеки та розвитку

2.1. Інваріантна складова модуля

2.1.1. Побудова індивідуальної програми професійного розвитку вчителя

Нормативно-правове забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Керівник закладу освіти». Визначення індивідуальних професійних запитів. Формування індивідуального плану професійного розвитку.

2.1.2. Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу

Забезпечення безпеки з закладі освіти відповідно до вимог законодавства. Захист здоров'я учасників освітнього процесу. Безпека на території закладу освіти: контроль доступу та відеоспостереження, безпечний шлях до закладу освіти, проведення профілактичних занять з правил дорожнього руху. Техніка безпеки в кабінетах та лабораторіях, правила безпечного проведення дослідів. Екологічна безпека та гігієна, упровадження екологічно безпечних технологій в освітній процес. Включення тем безпеки життєдіяльності в освітні програми. Проведення занять та тренінгів.

2.1.3. Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності

Поняття «критерії оцінювання» та «індикатори якості педагогічної діяльності», їх взаємозв'язок та значення у педагогічній практиці. Розгляд основних видів критеріїв якості педагогічної діяльності відповідно до вимог «Абетки для директора». Пояснення та приклади індикаторів, що відображають кожен із цих критеріїв. Практика оцінювання та самооцінювання педагогічної діяльності. Застосування критеріїв та індикаторів педагогічної діяльності в підготовці до проходження сертифікації та атестації.

2.1.4. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина у безпеці». Рівні відповідальності у забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі у надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти і механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки та психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.1.5. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних закладах освіти. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнівської молоді. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій, вплив стресу на успішність навчання учнів. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в учнів.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Очікувані результати за інваріантною складовою професійного модуля 2.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних принципів та підходів до побудови індивідуальної програми професійного розвитку вчителя;
- вимог та особливостей професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування освіти;
- ролі педагога як каталізатора особистісного розвитку дитини в умовах нової парадигми освіти;
- сутності критеріїв та індикаторів в оцінюванні якості педагогічної діяльності;
- емоційного інтелекту та його складових;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;
- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточуючими та здоров'я педагога;
- можливостей діагностування та попередження конфліктів у педагогічній взаємодії;
- розвитку психологічної стійкості та резильєнтності;
- сутності і значення фізичної, інформаційної та психологічної безпеки;
- особливостей створення безпечного освітнього середовища з урахуванням екосистемного підходу;
- рівнів відповідальності у реалізації фізичної безпеки в закладі освіти.

Уміння:

- аналізувати власний досвід, навички та потреби для визначення пріоритетів у професійному розвитку;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, враховуючи вимоги закону “Про дошкільну освіту” та потреби власної педагогічної практики;
- упроваджувати засоби самовдосконалення та підвищення кваліфікації для постійного професійного зростання;
- аналізувати педагогічну діяльність з використанням різних критеріїв та індикаторів

якості освіти;

- відновлювати психічну рівновагу та перебувати в ресурсі;
- застосовувати психологічні методи та техніки саморегуляції: керувати диханням, тонусом м'язів, техніки заземлення, постукування; трансформувати тривожні думки та самостійно знижувати стан внутрішньої тривоги;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- забезпечувати безпечне освітнє середовище;
- орієнтуватися в інформаційному середовищі, розрізняти інформацію;
- надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу за допомогою технік та прийомів, здійснювати психоемоційну саморегуляцію.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- позитивне ставлення до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності;
- здатність об'єктивно оцінювати власну педагогічну діяльність та готовність до безперервного професійного розвитку;
- важливість власного професійного розвитку для реалізації освітніх стандартів;
- готовність до впровадження нових підходів та технологій у свою роботу на основі результатів оцінювання;
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- педагогіка партнерства.

2.2. Варіативна складова модуля

2.2.1. Інклюзивна освіта: теорія і практика

Тема 1. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритм дій закладу освіти

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб учнів з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед учнів, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Організація професійного розвитку педагогічного колективу з питань інклюзивної освіти, сприяння співпраці з батьками учнів з особливими освітніми потребами, впровадження системи моніторингу та оцінювання ефективності інклюзивного середовища.

Тема 2. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами

Роль та функції психологів та педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожного учня, незалежно від його особливостей. Методи та стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку учнів, а також виявлення та вирішення можливих труднощів. Взаємодія з батьками учнів та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки.

Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Тема 3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожного учня: ступінь функціональних можливостей, стиль навчання, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними освітніми труднощами. Стратегії та методики адаптації освітнього процесу до врахування цих особливостей з метою забезпечення успішного навчання та розвитку кожного учня. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Сучасні підходи та методики, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами: диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання.

2.2.2. Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат

Тема 1. Освітні виклики в воєнний період: аналіз та стратегії відновлення

Освітні втрати: український контекст. Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок, оцінка та наслідки. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства. Інноваційні підходи до забезпечення навчання під час кризи. Роль освітніх технологій у забезпеченні навчання в умовах воєнного конфлікту. Міжнародний досвід реабілітації освітньої системи після воєнного періоду: вивчення успішних стратегій.

Тема 2. Психологічні втрати в період воєнного стану: стратегії та ресурси відновлення

Психологічні втрати. Психологічні наслідки військових дій для дітей та підлітків: стратегії підтримки та реабілітації. Ментальне здоров'я та його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників та учнів. Вплив стресу та травм на навчання та розвиток учнів. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу під час воєнного конфлікту.

Стратегії та інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та учнів і на запуск когнітивних процесів у процесі навчання. Травми та стресові реакції внаслідок воєнного стану: аналіз впливу на психічне здоров'я. Програми та підходи до психологічного відновлення. Стратегії самоопіки та психологічного самопідтримання в умовах воєнного стану.

Тема 3. Навчальна мотивація учнів в сучасних умовах

Мотивація, мотив, мотивування. Самогенеруюча мотивація. Сучасні підходи до мотивації учнів до навчання. Задоволеність від навчання: зовнішні та внутрішні ресурси. Мотиватори «нового покоління». Мотивація без примусу. Розвиток мотивації учнів у різні вікові періоди. Методики та стратегії, спрямовані на розвиток навчальної мотивації. Вплив сучасних технологій на навчальну мотивацію учнів: можливості та виклики. Роль соціальних мереж та медіа у формуванні навчальної мотивації учнів. Адаптація навчальних програм до індивідуальних потреб та інтересів учнів для збільшення мотивації. Психологічні аспекти навчальної мотивації: розвиток внутрішньої мотивації та саморегуляції. Роль вчителя у стимулюванні навчальної мотивації учнів: стратегії та підходи

2.2.3. Формування команди для розвитку культури демократії в школі

Тема 1. Демократичне врядування

Принципи демократичного врядування. Участь – основа демократичної культури школи. Шкільні правила на основі цінностей демократії. Роль учнівського самоврядування у формуванні демократичних цінностей. Принципи та практики демократичного прийняття

рішень у шкільному середовищі. Створення та функціонування шкільного парламенту. Методи інклюзивного управління у школі: врахування потреб всіх учасників. Розвиток лідерських якостей серед учнів через демократичне врядування. Роль вчителя як фасилітатора демократичного процесу у шкільному колективі. Вплив демократичного врядування на клімат та культуру школи.

Тема 2. Командна взаємодія

Командотворення: формування команди, тимбілдінг. Ролі та лідерство в командах. Фасилітація – як інструмент взаємодії та розвитку команд. Методи фасилітації, мотивації учасників, досягнень результатів роботи в команді. Розвиток ефективних команд у професійному середовищі: фактори успіху. Роль лідерства у формуванні та підтримці командної взаємодії. Ключові навички комунікації для побудови успішних командних відносин. Стратегії вирішення конфліктів у команді: підходи та методи. Типи ролей у команді та їх вплив на результативність спільної діяльності. Психологічний клімат у команді: чинники, що сприяють спільному успіху. Використання технологій для поліпшення командної взаємодії та спільної роботи.

Тема 3. Життєздатність команди

Створення команди для виконання завдання, прояву ролей та командного лідерства, Можливості мотивації до участі у команді. Зростання через лідерство в команді. Діяльність шкільних команд. Мотивація учасників команди. Розвиток довіри та взаєморозуміння у складі команди як фундамент життєздатності. Стратегії збереження та підтримки мотивації учасників команди на тривалий термін. Реагування на виклики та зміни: адаптивність команди як складник її життєздатності. Роль лідера у підтримці та зміцненні життєздатності команди. Ефективне управління конфліктами в командному середовищі для забезпечення стабільності та продуктивності. Оцінка та моніторинг параметрів життєздатності команди: інструменти та методи.

2.2.4. Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру

Тема 1. Надзвичайні ситуації та їх наслідки

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки НС. Рівні надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру. Режим надзвичайної ситуації. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації, постійне інформування про зміни ситуації. Типи надзвичайних ситуацій: природні катастрофи, техногенні аварії, соціальні конфлікти тощо. Психологічні аспекти надзвичайних ситуацій: стрес, тривога та підтримка психічного здоров'я. Вплив надзвичайних ситуацій на соціальні, економічні та екологічні системи. Роль правоохоронних, гуманітарних організацій у реагуванні на надзвичайні ситуації. Міжнародна співпраця у попередженні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 2. Послідовність дій у надзвичайних ситуаціях природного характеру

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж). Правила поведінки і дії працівників у НС природного характеру. Правила евакуації для працівників закладу освіти. Порядок евакуації. Захист: процедури евакуації, пошук притулку та безпечних зон. Екстренні заходи: надання першої допомоги врятованим, врятування заблокованих або постраждалих. Спільна діяльність між рятувальними службами, владними структурами та громадськістю. Відновлення житлових та інфраструктурних об'єктів, медичних послуг, освіти та інших сфер життєдіяльності.

Тема 3. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру

Захист населення від небезпечних факторів. Колективні засоби захисту населення. Дії в разі вчинення терористичного акту (вибуху). Дії при виявленні вибухових пристроїв або підозрілих предметів. Дії у випадку обвалення будівель, споруд. Дії у випадку перебування під завалом. Організація та проведення евакуаційних заходів для цивільного населення під час надзвичайних ситуацій. Координація дій правоохоронних органів у надзвичайних ситуаціях

соціального та воєнного характеру. Організація надання гуманітарної допомоги, медичного забезпечення для постраждалих у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення доступної та інформативної комунікації з громадськістю та засобами масової інформації в надзвичайних ситуаціях. Відновлення та реабілітація: організація процесу відновлення та реабілітації суспільства після надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру.

Очікувані результати за варіативною складовою професійного модуля 2.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- теоретичних засад інклюзивної освіти, її цілей, принципів та основних концепцій;
- особливостей та причин освітніх та психологічних втрат у сучасному освітньому середовищі;
- наслідків освітніх та психологічних втрат (низький рівень успішності, втрата навчальної мотивації та погіршення ментального здоров'я). принципів демократії в школі;
- сутності поняття «команда», ролі та лідерство в команді, «фасилітація», сфери її застосування;
- видів надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру;
- визначення основних етапів та принципів організації заходів захисту в надзвичайних ситуаціях;
- розпізнавання потенційних загроз та ризиків, що виникають у надзвичайних ситуаціях.

Уміння:

- виявляти й адаптувати навчальні матеріали та методики з урахуванням різних особливих освітніх потреб учнів;
- застосовувати засоби та методи інклюзивної педагогіки для створення сприятливого освітнього середовища для всіх учнів, враховуючи їхні індивідуальні особливості та потреби;
- використовувати підходи до компенсації освітніх втрат;
- володіти навичками ефективної підтримки учнів та сприяє їхньому здоровому психологічному розвитку;
- визначати й використовувати сучасні методи та форми мотивації сучасних учнів до навчання;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- добирати та практично застосовувати методи фасилітації в діяльності команд;
- визначати способи мотивації до участі у команді;
- моделювати можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- брати участь у створенні безпечної освітньої екосистеми закладу освіти;
- планувати та виконувати евакуаційні процедури в разі надзвичайних ситуацій;
- працювати в команді, координувати дії групи та, у необхідних випадках, брати на себе лідерську роль для досягнення спільної мети;
- швидко та об'єктивно оцінювати ситуацію, а також приймати належні рішення щодо дій у різних обставинах.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення справедливості, рівності права всіх дітей на якісну освіту, доступ до освітніх можливостей, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб;
- розвиток відповідальності та дбайливого ставлення до безпеки учасників освітнього процесу та їхнього оточення;
- необхідність розроблення та реалізації спеціальних програм та стратегій для подолання освітніх та психологічних втрат;
- розвиває власні навички у сфері безпеки та готовності до дій у надзвичайних ситуаціях;
- оцінює переваги культури демократії у школі;
- демонструє ціннісне ставлення до членів команди;
- мотивує членів команди;

- усвідомлює відповідальність за власний професійний розвиток;
- упроваджує нові педагогічні ідеї та технології для покращення власної професійної діяльності.

Модуль 3. Фаховий. Організація роботи педагога-організатора

3.1. Інваріантна складова модуля

3.1.1. Нормативно-правове забезпечення та сучасні підходи до організації виховного процесу в закладі освіти

Вимоги до професійних компетентностей педагога-організатора. Новий профстандарт – сучасний підхід НУШ до професійної діяльності педагога-організатора, навчання, самонавчання, виховання, самовиховання дорослих, усвідомлення необхідності безперервної освіти. Актуальні програми виховної роботи та їх методичне забезпечення. Концепція Нової української школи. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року.

3.1.2. Ігрові форми навчання для розбудови командної роботи в школі

Обґрунтування важливості розвитку командної роботи в шкільному середовищі. Визначення командної роботи та її важливості. Переваги командної роботи в навчанні та розвитку особистості учнів. Приклади рольових ігор для командної роботи. Способи впровадження рольових ігор в освітній процес. Приклади викликів та завдань для залучення учнів до командної роботи.

3.1.3. Функціонування дієвого учнівського самоврядування

Цінності прав людини у впровадженні учнівського самоврядування. Законодавче підґрунтя учнівського самоврядування. Внутрішні документи, які регулюють роботу учнівського самоврядування. Функції куратора учнівського самоврядування. Базові принципи фасилітації. Цикл навчання на основі досвіду Д. Колба.

3.1.4. Організація процесів взаємодії та ухвалення рішень в учнівському самоврядуванні

Основні характеристики врядування. Процес створення учнівського самоврядування в закладах освіти. Принципи формування представницьких органів. Вибори. Функції органів учнівського самоврядування. Принципи ефективної співпраці учнівського самоврядування з партнерами. Потенційні зовнішні партнери учнівського самоврядування. Успішний досвід співпраці з зовнішніми партнерами. Принципи моніторингу та оцінки діяльності учнівського самоврядування

3.1.5. Розвиток громадянських компетентностей учнів для активної участі в учнівському самоврядуванні

Модель та дескриптори компетентностей для культури демократії. Неформальна освіта для підготовки учасників учнівського самоврядування. Кооперативне навчання. Моделювання демократичних ставлень і поведінки. Методичні поради та матеріали для впровадження неформальної освіти.

3.1.6. Аналіз діяльності учнівського самоврядування за моделлю Роджера Харта «Сходи участі молоді»

Сутність поняття участі молоді. Принципи участі молоді: проблематика, зв'язок та можливості, доступність, добровільність, оцінка, різноманітність, партнерство, прозорість. Рівні участі учнів в ухваленні рішень. Принципи та форми участі. Залучення учнів до роботи учнівського самоврядування. Форми участі молоді: волонтерство, навчання рівний-рівному,

молодіжні ради, парламенти, форуми, комітети та інші структури як традиційний спосіб участі в ухваленні рішень в рамках міжнародних, національних, регіональних або місцевих влад, шкіл, клубів, неурядових організацій тощо, участь в організації/клубі, консультації, кампанії, членство в політичних партіях, спілках, групах інтересів, участі у виборах.

3.1.7. Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства

Поняття про національно-культурну ідентичність. Методи й підходи до викладання народознавства в закладах освіти. Взаємозв'язок між вивченням українського народознавства та формуванням патріотичних почуттів. Роль українського народознавства у вихованні толерантності та розуміння різноманітності культур. Вплив сучасних технологій на популяризацію та вивчення українського народознавства серед молоді. Перспективи використання українського народознавства у позашкільній освіті.

3.1.8. Упровадження тренінгової програми з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці» в освітню діяльність

Патріотизм та ідентичність. Патріотизм та громадянське суспільство: як патріотизм впливає на громадянську активність та участь у суспільних процесах. Сучасні підходи та методи в національно-патріотичному вихованні. Форми національно-патріотичного виховання з доведеною ефективністю. Аргументація та маніпуляція у національно-патріотичному вихованні. Роль освіти у формуванні патріотичних цінностей.

Очікувані результати за інваріантною складовою фахового модуля 3.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- положень компетентнісного підходу до виховної діяльності;
- алгоритму створення, функцій та напрямків діяльності органів учнівського самоврядування;
- способів організації учнівського самоврядування;
- будувати ефективних стосунків з учасниками учнівського самоврядування для сприяння його розвитку;
- розуміння механізмів взаємодії учнівського самоврядування з громадськими організаціями, місцевими центрами, місцевими радами та громадою;
- складових професійної компетентності педагога-організатора;
- методик формування громадянських компетентностей;
- сучасних форм і методів організації виховних заходів;
- існуючих можливостей і ресурсів у сфері національно-патріотичного виховання;
- засобів педагогічної діагностики і рефлексії.

Уміння:

- організовувати виховний процес відповідно до вимог законодавства;
- розрізняти та пояснювати взаємозв'язок діяльності учнівського самоврядування з цінностями прав людини та принципами участі молоді;
- формувати в учнів громадянські компетентності та наскрізні вміння;
- конструювати виховний контент з урахуванням інноваційних технологій виховної діяльності;
- володіти методами фасилітації для підтримки та забезпечення успішного функціонування учнівського самоврядування;
- надавати консультації з налагодження системи моніторингу та оцінки діяльності учнівського самоврядування у школі;
- застосовувати знання про можливості взаємодії учнівського самоврядування з громадськими організаціями, місцевими центрами, місцевими радами та громадою для забезпечення ефективного спілкування та співпраці.
- здійснювати свідомий вибір існуючих ресурсів у сфері виховної діяльності відповідно до

індивідуальних потреб та потреб закладу освіти;

- використовувати сучасні форми і методи позакласної роботи.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- володіння концептуальними та методологічними знаннями в галузі національно-патріотичного виховання;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність.

3.2. Варіативна складова модуля

3.2.1. Гендерна освіта в концепції Нової української школи

Тема 1. Визначення понять. Нормативно-правові акти, які регулюють впровадження гендерної рівності у сфері освіти

Сутність поняття “гендер”, “гендер”, “стать”, “гендерна рівність”, “стереотипи”, “гендерні стереотипи”.

Законодавство, що регулює впровадження гендерної рівності у сфері освіти: Закони України, розпорядження КМУ, стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року. Права та обов’язки педагогічних працівників у напрямі гендерної рівності, дотримання прав людини під час освітнього процесу (стаття 54 “Права та обов’язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу” цього Закону). Переваги гендерної рівності.

Тема 2. Гендерні стереотипи та їх взаємозв’язок із насильством, гендерної нерівності у суспільстві

Види стереотипів. Функції гендерних стереотипів Розуміння сутності та природи стереотипів. Конструктивні прояви гендерних стереотипів. Деструктивні прояви гендерних стереотипів. Міфи й реальність у подоланні гендерних стереотипів. Гендерно зумовлене насильство. Ідентифікація найбільш поширених стереотипів в учасників освітнього процесу.

Тема 3. Вплив наявних гендерних стереотипів у педагогів на освітній процес

Форми та методи роботи, спрямовані на формування вільного від стереотипів освітнього простору. Кейси гендерних стереотипів в освіті. Важливість подолання гендерних стереотипів в освіті. Роль педагогічних працівників. Що впливає на подолання стереотипів. Чек-лист “Важливі умови для звільнення від стереотипів”. “Фактори, що впливають на руйнування стереотипів.

3.2.2. Формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти засобами українського народознавства

Тема 1. Педагогіка народознавства як засіб формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти

Українське народознавство як засіб національно-патріотичного виховання та формування національно-культурної ідентичності здобувачів освіти. Загальна класифікація народознавчих дисциплін: етнологія, фольклористика, історичне та літературне краєзнавство, мистецтвознавство тощо. Історія народознавчих досліджень в Україні та на Київщині. Видатні дослідники-народознавці Київщини (П.Лебединцев, Л.Похилевич, М.Чубинський). Провідні етнографічні музеї України та Київщини (Національний музей народної архітектури та побуту України, Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара»).

Тема 2. Матеріальна та духовна культура українського народу у виховній системі закладу освіти

Матеріальна та духовна культура українського народу й рідного краю у виховній системі закладу освіти. Народні свята, звичаї і традиції, мистецькі скарби, фольклорні твори. Історична реконструкція календарних (Зелені свята, Івана Купала, Катерини, Андрія, Різдво, Василя, Йордан), сімейно-побутових (народини, сватання, дівич-вечір, проводи до війська), трудових (косовиця, жнива) обрядів і типових фольклорних текстів, що їх супроводжують. Відтворення дитячих ігрових форм дозвілля (закликання весни, зустріч птахів, закликання дощу, дитячі новорічно-різдвяні віншування). Репрезентація в театральних формах звичаїв молодіжних зібрань і молодіжного дозвілля («вулиць», вечорниць, досвіток).

Тема 3. Народознавчі дослідження дітей та учнівської молоді

Народознавчі дослідження учнівської молоді в системі Малої академії наук України. Обласні фольклорно-етнографічні фестивалі «З народного джерела» та «Дитинства пісня Великодня». Обласний зліт юних краснавиць, інші дослідницькі проєкти для юних народознавців і краснавиць.

3.2.3. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Джура» у виховній системі закладу освіти

Тема 1. Козацько-лицарське виховання: історія, традиції, сучасність. Від козака - до героя-захисника

Роль та історичне значення українського козацтва. Історичні витоки козацької педагогіки. Мета, завдання та зміст козацького виховання. Класифікація сучасних методів козацького виховання. Організація та зміст освітньої діяльності гуртків козацько-лицарського виховання («Джура», «Козацька школа», «Лицарська звитяга» тощо). Поглиблене вивчення матеріальної та духовної культури, військового мистецтва, мілітарної історії українського козацтва. Розвиток традицій козацького самоврядування. Організація та проведення військово-патріотичних ігор, фестивалів, вишколів. Відродження та популяризація козацьких традицій тіловиховання, раціонального харчування та рухової активності. Вивчення та відтворення козацьких мистецьких традицій. Навчальні екскурсії до об'єктів історичної та культурної спадщини українського козацтва. Програмно-методичне та дидактичне забезпечення освітньої діяльності гуртків, творчих об'єднань козацького виховання.

Тема 2. Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Джура» як комплексна система національно-патріотичного виховання

Гра «Сокіл» («Джура»): історія, ідейні основи та виховний ідеал. Нормативно-правова база гри. Організаційні засади та структура гри «Сокіл» («Джура»). Алгоритм створення первинних осередків гри (роїв), учнівського козацького самоврядування та зміст їхньої освітньої діяльності. Сходини, тренування, ігри, ватри, походи, змагання та інше. Особливості польових форм виховної роботи гри. Козацьке таборування. Функціональна підготовка виховників і козацької старшини. Організація та проведення конкурсів і змагань гри.

Тема 3. Організація та зміст діяльності роїв / куренів гри «Джура» в закладі освіти

Організаційна структура гри «Джура». Рої та курені як основа гри. Алгоритм створення куреня у закладі освіти, технології трансформації роїв у курені. Відзнаки куреня / рою: назва, покровитель (патрон), знамено, відзначка (емблема), гасло (клич). Книга звитяг та сторінка (блог) в Інтернеті. Головні обов'язки і Обітниця учасника гри. Кодекс лицарської честі. Зміст освітньої і виховної діяльності: збірки (сходини), гутірки, майстерки, добрі справи, вишколи роєвих тощо.

3.2.4. Формування здорових харчових звичок в учасників освітнього процесу

Тема 1. Засади здорового харчування

Навіщо людина їсть? Нутрієнти, макро- і мікронутрієнти. Їжа: отрута та ліки. Харчові звички. Вітаміни в житті людини. Вода. Тарілка здорового харчування. Щоденник харчування.

Тема 2. Генетичні та середовищні аспекти харчової поведінки

Українські традиції та страви. Харчові традиції в різних культурах. Харчові звички. Розлади харчування. Досягнення нутригеноміки.

Тема 3. Маркери формування здорових харчових звичок

Умови зберігання, термін придатності різних продуктів. Маркетинг і реклама. Утилізація харчових відходів. Електронні помічники для організації харчового режиму.

Очікувані результати за варіативною складовою фахового модуля 3.2. охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності понять “гендер”, “гендер”, “стать”, “гендерна рівність”, “стереотипи”, “гендерні стереотипи”, “гендерна рівність”;
- документів, що регулюють упровадження гендерної рівності у сфері освіти;
- розуміння сутності та етапів освітнього проєкту, переваг та ризиків їх реалізації;
- розширення знань про козацьку педагогіку, її ролі у збереженні національної ідентичності; розуміння значення гри “Джура” як комплексної системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладі освіти.

Уміння:

- визначати сутність та природу гендерних стереотипів;
- ідентифікувати гендерні стереотипи у шкільному середовищі;
- формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;
- здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу;
- організувати рої гри в закладі освіти, трансформувати їх у повноцінний курінь із залученням усіх вікових категорій;
- організовувати і проводити сходи, тренування, ігри, ватри, походи, таборування і змагання гри “Джура”.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- усвідомлення наявності гендерного(-их) стереотипу(-ів);
- ставлення до всіх людей з повагою, незалежно від їхньої соціальної ролі;
- усвідомлення, що школа має вчити демократії, дій громадян в умовах демократії;
- кодекс лицарської честі та звичаї козака як виховний ідеал;
- формування ціннісних орієнтирів на прикладах героїчної боротьби українського народу за самовизначення і державність;
- діяльнісний патріотизм і національно-культурна ідентичність.

Рекомендовані джерела

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>
2. Барна М.В. Іміджологія: навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ: Університет «Україна», 2018. 217 с.
3. Безпечне користування сучасними інформаційно-комунікативними технологіями / О. Удалова та ін. Київ: Україна, 2010. 72 с.
4. Бех І.Д., Чорна К.І. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України (програмно-виховний контекст). Київ, 2014. 44 с.
5. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ: Державна служба якості освіти, 2019. 240 с. URL: <https://bit.ly/3WgK1Ou>
6. Вагнер Т., Дінтерсміт Т. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя / пер. з англ. Н. Борис. Київ: Наш формат, 2017. 312 с.
7. Вокер Т.Д. Як навчають у Фінляндії. Найкраща шкільна освіта / пер. з англ. Н. Лавської. Київ: КМ-БУКС, 2018. 232 с.
8. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати:

наук.- метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2017. 190 с.

9. Головіна О. Нова українська школа. Мотивація учнів: менше навчати – більше вивчати. Фінський досвід. URL: <http://nus.org.ua/articles/motyvatsiya-uchniv-menshe-navchaty-bilshe-vyvchaty-finskyj-dosvid/>

10. Горбовий А., Халецька А. Тайм-менеджмент 55+: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку». Київ, 2017. 57 с.

11. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с.

12. Діти – громадяни. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності та вміння вчитися у 1-3 класах. URL: https://www.osvita.org/images/documents/356/dity_-_gromadyany_ua.pdf

13. Діти в Інтернеті: як навчити безпеці у віртуальному світі: посібник для батьків / І. Литовченко та ін. Київ: ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим»», 2010. 48 с. URL: <http://online-bezpeka.kyivstar.ua>.

14. Діти та війна: навчання технік зцілення: посібник. Видавнича серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія». 2014. 98 с.

15. Діти, активні в громаді. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності і вміння вчитися у 4-6 класах. URL: https://www.osvita.org/images/documents/357/dity_aktivni_v_gromadi_ua.pdf

16. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні. Львів: Літопис, 2005. 542 с. URL: <http://www.bookland.com/download/9/97/97392/sample.pdf>

17. Європейське мовне портфоліо: методичний посібник. URL: <http://surl.li/eakzd>

18. Євсюков О.Ф., Борисова А.О. Основи методичної діяльності викладача: побудова і застосування ігрових технологій : навч.-метод. посібник. Харків: ФОП Бровін О.В., 2016. 52 с.

19. Життя з протиріччями. Навчання суперечливих питань шляхом освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини (ОДГ/ОПЛ) (навчальний курс для вчителів). URL: file:///C:/Users/Vuhovna/Downloads/navchannya_superechlyvyh_pytan_ua.pdf.

20. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>

21. Запобігання та протидія домашньому насильству: інформаційні матеріали для фахівців, які працюють з дітьми та молоддю в громадах. Київ: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2018. 32 с. URL: https://rada.info/upload/users_files/21044600/52186adb6c4ca6398b9c9788a346dbd2.pdf.

22. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/76861>

23. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.

24. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / М. Порошенко та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

25. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навчально-методичний посібник. Київ, 2018. 174 с.

26. Інструмент демократичного розвитку школи: практичний посібник. Програма підтримки освітніх реформ в Україні “Демократична школа”. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/publikatsii-vydani-v-ramkakh-prohramy/praktichnij-posibnik-dlya-shkil>.

27. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. / авт.- укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН, 2002. 136 с.

28. Інформаційні плакати про безпеку в мережі «Моя територія безпеки – приклад для твоєї». URL: <https://prosvitcenter.org/product/digitalsafety/>

29. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: навч. посіб. Київ: Либідь, 2021. 424 с.

30. Карамушка Л.М., Шевченко А.М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової Української школи: навчально-методичний посібник. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.

31. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с. URL: <https://bit.ly/32AKTТK>.
32. Концепція розвитку цифрових компетентностей. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Textt>
33. Кочарян А., Гущина Н. Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі: навчально-методичний посібник. Київ, 2011. 100 с. URL: http://old.mon.gov.ua/images/newstmp/2011/18_02/3/4press.pdf
34. Кремень В.Г. Сучасне мислення й освіта: методологічний концепт. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць. 2017. С. 8-15.
35. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ: Грамота, 2007. 576 с.
36. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічний та психологічний аспекти: підручник. Київ: Каравела, 2017. 470 с.
37. Марія О. Дослідження синдрому вигорання. КІТТ-орієнтована модель допомоги при емоційному вигоранні. Український інститут когнітивно-поведінкової терапії. 2021. №59, С. 2-6.
38. Марковська М. Нова українська школа: 10 онлайн-ресурсів, що знадобляться на уроках. URL: <http://nus.org.ua/articles/10-onlajn-resursiv-shho-znadoblyatsya-na-urokah/>
39. Матеріали проекту «Про.Спільноти: безпечне та сприятливе середовище для навчання дітей». URL: <https://prosvitcenter.org/projects-and-program/proiekt-pro-spilnoty-bezpechne-ta-spryiatlyve-seredovishche-dlia-navchannia-ditey/>
40. Матівосян А. Можливості використання технологій web 2.0 в навчальному закладі. URL: <http://www.slideshare.net/ArturM/web-20-14766263>
41. Мельничук О.В., Білошапка Н.І. Психологія ненасильницького спілкування: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавництво "Либідь", 2018. 245 с.
42. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика: монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
43. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика. 2010. № (6)97, С. 2-15.
44. Навчаємо демократії: базові матеріали з освіти для демократичного громадянства та прав людини для вчителів / Р. Голлоб та ін.; за ред. Р. Голлоб, П. Крапф, В. Вайдінгер; пер. з англ. Л.І. Паращенко. Харків: ВГ Основа, 2011. 164 с.
45. Наскрізні компетентності для демократії. 2-ге вид. Європейський центр ім. Вергеланда, 2019. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-osvity-dlia-demokratychnoho-hromadianstva-i-prav-liudyny/naskrizni-kompetentnosti-dlya-demokratiji-60-vprav-dlya-rozvitku-ta-otsinyuvannya-stavlen-umin-i-znan>
46. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
47. Озерян О. Поради Тоні Б'юзена з техніки створення ментальних карт. URL: http://sonyah.blogspot.com/2011/11/blog-post_6964.html
48. Онлайн-курс «Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади». URL: <https://prosvitcenter.org/course/onlayn-kurs-pro-bezpeku-bezpechna-osvitnia-ekosystema-hromady/>
49. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2016. 72 с.
50. Операційний план заходів на 2022-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>
51. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / за заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.
52. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія / Л.Б. Лук'янова та ін. Київ: Педагогічна думка, 2012. 272 с.

53. Освітня збірка “Усі різні - усі рівні”. Ідеї, ресурси, методи і вправи для неформальної міжкультурної освіти молодих людей та дорослих. – Європейський центр ім. Вергеланда, 2020. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktyvnoi-uchasti-dlia-molodi/osvitnya-zbirka-usi-rizni-usi-rivni>
54. Пилягіна Г.Я., Винник М.І. Проблема саморуйнуючої поведінки серед населення України. Новини медицини. 2007. № 215, С. 10-11.
55. Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545 (із змінами).
56. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Посібник для вчителя. Київ, 2014. 280 с.
57. Помилуко В.Ю. Психологія розвитку ключових компетентностей у дорослому віці. Київ, 2020. 541 с.
58. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ від 28.07.2021 № 769, від 26.04.2022 № 483).
59. Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року № 88 (із змінами).
60. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ МОН від 08.06.2018 № 609.
61. Про Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: посібник для тренера / за заг. ред. А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 290 с.
62. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, Наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : Наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
63. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
64. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
65. Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>
66. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.
67. Профілактика деструктивної поведінки підлітків / Т. Журавель та ін. Київ: Видавництво ФОП Буря О.Д., 2022. 144 с.
68. Рамка компетентностей для культури демократії. Дескриптори компетентностей для культури демократії. Т. 2. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/87/RF-CDC-vol-2_ua.pdf
69. Рамка компетентностей для культури демократії. Контекст, концепції та модель. Т. 1. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/86/RF-CDC-vol-1_ua.pdf
70. Рамка компетентностей для культури демократії. Рекомендації щодо впровадження Т. 3. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/88/RF-CDC-vol-3_ua.pdf
71. Рамка цифрової компетентності для громадян України. URL: <http://surl.li/vnsm>
72. Робинсон К., Лу А. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить світ. Львів: Літопис, 2016. 258 с.
73. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В., 2016. URL: http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_65.html

74. Розвиток емоційного інтелекту в закладі загальної середньої освіти / автор-укладач Г.І. Савонова. Лисичанськ, 2021. 70 с.
75. Розенберг М.Б. Ненасильницька комунікація: мова життя. Київ: Видавництво "К.І.С.", 2013. 224 с.
76. Роль молоді у трансформації конфлікту: тренерський довідник / Надін Ліамурі-Байя та ін. Рада Європи та Європейська Комісія. 294 с.
77. Скажи своє слово!: посіб. З Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. Страсбург, Біла Церква: Вид-во Ради Європи: Час Змін Інформ, 2016. 139 с. URL: https://www.osvita.org/images/documents/89/skazhy_svoe_slovo!_ua.pdf
78. Скрипник М.І., Технології професійного розвитку педагогів: навчально- методичний посібник. Київ, 2022. 231 с
79. Сміт Д. Довідник "Лінивого" Вчителя / пер. з англ. О.С. Любченко. Харків: ВГ «Основа», 2021. 271 с.
80. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період: методичні рекомендації /Н.П. Бочкор та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
81. Старовойт О.В. Психологія ненасильницької комунікації. Київ: Видавництво "Академія", 2015. 216 с.
82. Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>
83. Танчин І.З. Соціологія: навчальний посібник. 3-те вид., перероб. і допов. Київ: Знання, 2008. 351 с.
84. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога: навчальний посібник / уклад.: Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
85. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: Наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
86. Типовий перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти: Наказ МОН від 23.04.2018 № 414 (із змінами).
87. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
88. Шевчук В.В. Сучасні підходи до визначення категорії «емоційного вигорання». Габітус. 2020. № 17, С.123–130.
89. Шестопалова Л. Феномен самогубства в контексті захисту життя у вченнях світових релігій та праві. Вісник НАВСУ. 2002. № 3, С. 69-75.
90. Шлях героя: онлайн-курс/посібник з організації учнівського самоврядування для учнівства. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/publikatsii-vydani-v-ramkakh-prohramy/shliakh-heroia-onlain-kurs-z-rozvytku-uchnivskoho-samovriaduvannia>
91. Як навчати школярів долати гендерні стереотипи: навчально-методичний посібник для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: https://gender.org.ua/images/lib/gender_stereotype.pdf